

Remissvar på SOU 2024-61 Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare

Svensk Solenergi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på utredningens betänkande.

Sammanfattning:

- Det är generellt sett positivt att Skatteverket får bättre verktyg för att stärka sin möjlighet att hitta och förhindra felaktigheter och fusk.
- Om Skatteverket får möjlighet att begära in uppgifter från tredje part måste det leda till högre krav på Skatteverket att basera sina beslut på välgrundad och tydlig bevisning.
- Skatteverket bör endast få inhämta uppgifter från tredje part om kontrollen avser sådant som tydligt strider mot lagen och rättspraxis, inte i ärenden utan tydligt lagstöd.
- Det är positivt att utredaren tar hänsyn till den administrativa bördan hos utförande företag och att Skatteverket ska fokusera på att kontrollera de viktigaste uppgifterna.
- Det är inte troligt att förslaget på uppgifter om underentreprenörer eller bemanningsföretag verkligen kommer ge avsedd effekt, åtminstone inom bygg- och installationsbranschen. Administrationen för företag för att lämna dessa uppgifter är låg, men inte försumbar.
- De nya uppgifterna leder till att en begäran om skattereduktion ska intygas på heder och samvete vilket i sin tur kan medföra otrygghet för den anställde som skickar in dessa.
- Vi anser att varken förslagen om utförligare uppgifter eller intygan på heder och samvete bör genomföras.

Skatteverket måste ha tydligare bevisning för att ge avslag

Utredningen föreslår att Skatteverket ska få utfärda ett tredjemansföreläggande, vilket innebär att uppgifter kan begäras in från en tredje part, utöver utföraren och köparen. Vi ser generellt positivt på att Skatteverket får bättre verktyg för att stärka sin möjlighet att hitta och förhindra felaktigheter och fusk.

Men det är avgörande att samtidigt stärka rättssäkerheten i Skatteverkets beslutsfattande. Idag avslår tyvärr Skatteverket alltför ofta skattereduktion för grön teknik på vaga grunder och utan tillräcklig bevisning – så kan det inte fortsätta.

Ett tydligt exempel inträffade våren 2024 då Skatteverket avslag en stor mängd ansökningar för batteriinstallationer som inkluderade komponenter för smart styrning. Skatteverket motiverade avslagen med att köparen hade en intention att styra produkten på ett otillåtet sätt. I själva verket saknade flera av dessa köpare den tekniska möjligheten att använda produkten på det sättet Skatteverket hävdade att de skulle göra.

Det är orimligt att Skatteverket ger avslag utan konkret bevisning och på antaganden. Vi föreslår därför att det införs tydligare krav på Skatteverket att basera sina beslut på välgrundad och tydlig bevisning.

Begränsning för inhämtning av uppgift från tredje part

Vi anser att Skatteverket endast bör få begära in uppgifter från tredje part i kontrollärenden där det finns tydlig misstanke om överträdelser som uppenbarligen strider mot gällande regelverk. Skatteverket har det senaste året intensifierat sin kontroll gentemot företag som utför installationer av grön teknik. Detta är positivt i grunden då det kan motverka fusk och skapa rättvis konkurrens. Skatteverket har dock i samband med den intensifierade kontrollen återkommande fattat beslut om avslag på grunder som saknar tydligt lagstöd och som i många fall framstår som godtyckliga.

Några exempel på beslut som saknar tydligt stöd i lagen eller rättspraxis:

- Avslag för batterier som används till fler nyttor än att lagra egenproducerad el (fram till och med 4 juli 2024, då det fastslogs att Skatteverkets tolkning inte var förenlig med lagen).
- Avslag för utbyggnad av batterier, året efter att den ursprungliga installationen.
- Avslag för installationer i småhus på lantbruksfastigheter, där småhuset också förser en ekonomibyggnad med el där det finns fler förbrukningspunkter än en (1) lampa.
- Avslag för installationer av elbilsaddare där lastbalansare (en essentiell del av en "smart" laddare) inte godkänns.
- Avslag för produkter med "för många" funktioner.

Vi anser att det är rimligt att Skatteverket fortsatt ges möjlighet att tolka lagen och driva på för ny rättspraxis inom områden där det saknas. Däremot bör inhämtning av uppgifter från tredje part begränsas till ärenden där det finns en tydlig rättslig grund. Risken är annars stor att Skatteverket använder dessa befogenheter för att leta efter fall och områden där de kan begränsa nyttjandet av skattereduktion och samtidigt skapa ny rättspraxis. Detta kan leda till att ett stort antal köpare nekas skatteavdrag trots att det råder stor osäkerhet om Skatteverkets agerande håller i en rättslig prövning.

För rättssäker behandling föreslår vi att det införs krav på att Skatteverket endast får hämta in uppgifter från tredje part i ärenden där kontrollen avser misstankar om tydliga överträdelser av lagtexten eller sådant som på ett tydligt sätt i Skatteverkets rättsliga vägledning.

Fler uppgifter i samband med begäran om utbetalning

Utredningen föreslår att utförare, vid begäran om utbetalning av skattereduktion, ska ange om de har anlitat underentreprenörer eller bemanningsföretag för det aktuella arbetet. Syftet är att Skatteverket ska kunna jämföra begäran om utbetalningar med arbetsgivardeklarationer för att upptäcka bedrägerier inom skatteavdragen samt svartarbete. Utredningen föreslår också att inga fler nya detaljer ska lämnas.

Vi bedömer att förslaget sannolikt inte kommer att ge Skatteverket någon betydande fördel i granskning av bygg- och installationsbranschen. Anledningen är att det är mycket vanligt att underentreprenörer eller bemanningsföretag används och att omfattningen av deras arbete varierar kraftigt mellan olika projekt. För att uppgiften ska bidra med värdefull information till Skatteverket skulle det krävas komplettering med uppskattning av hur stor del av arbetet som utförts av en underentreprenör eller bemanningsföretag. Detta skulle kunna anges i tre nivåer:

1. I liten omfattning
2. I stor omfattning
3. Hela arbetet

Det är annars osäkert om uppgifterna är praktiskt användbar inom Skatteverkets kontrollarbete inom bygg- och installationsbranschen, även om det möjligtvis kan vara mer betydelsefullt vid granskning av andra branscher.

Den administrativa bördan som förslaget innebär för den som skickar in begäran om utbetalning bedöms vara relativt låg, men inte helt inte försumbar. Det väcker frågan om informationen har någon påtaglig betydelse för Skatteverkets arbete, särskilt med tanke på den begränsade användningen i praktiken.

Intygande på heder och samvete

Utredningen föreslår att den som lämnar in en begäran om utbetalning av skattereduktion ska intyga på heder och samvete att uppgifterna är korrekta. Syftet är att förhindra företag att lämna felaktiga uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlitats.

Vi anser att utredningen inte i tillräcklig grad har tagit hänsyn till de potentiella konsekvenserna för den anställda som ska lämna in dessa uppgifter och intyga att de är korrekta. Utredaren hävdar att förslaget inte innebär några betydande konsekvenser för individen, eftersom straffpåföljd endast är aktuellt vid uppsåt eller grov oaktsamhet. Som jämförelse nämns att ansökningar om omställningsstöd redan kräver intygande på heder och samvete. Skillnaden som inte lyfts fram är att många företag skickar in en stor mängd ansökningar om skattereduktion.

För en anställd administratör som hanterar många ansökningar varje dag kan det skapa en känsla av otrygghet och obehag med vetskapen om de potentiella straffpåföljderna vid felaktiga uppgifter. Detta är inte förenligt med god arbetsmiljö. Det finns också en risk att anställda på oseriösa företag tvingas lämna in medvetet felaktiga uppgifter av rädsla för att förlora sin anställning.

Detta krav på intygande uppstår endast som en följd av förslaget om att lämna uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag anlitats. Som vi påpekat ovan är det inte troligt att det har någon större betydelse för Skatteverkets granskning inom bygg- och installationsbranschen och vi anser att det inom bygg- och installationsbranschen inte är motiverat att införa de båda förslagen.

Skulle förslagen genomföras föreslår vi att Skatteverket måste informera tydligt om att personligt straffansvar endast föreligger vid uppsåt eller grov oaktsamhet.

Anna Werner, vd Svensk Solenergi